

Foto: Jimmy Croona/Försvarmakten

Program

Veterandagen 29 maj 2019

FÖRSVARSMAKTEN

SVERIGES RIKSDAG

Polisen

Tullverket

ÅKLAGARMYNDIGHETEN

Kriminalvården

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

FOLKE
BERNADOTTE
ACADEMY

DOMSTOLSVERKET
SVERIGES DOMSTOLAR

Foto: Bezav Mahmud/Försvarmakten

Utdelning av krigsdekorationer under 2018 års veterandagsceremoni

Varmt välkommen!

Enligt regeringsbeslut den 10 juni 2010 är den 29 maj instiftad som den dag då vi alla uppmärksammar våra veteraner och deras anhöriga. Denna dag är även International Day of United Nations Peacekeepers. Från 2012 är detta en statsceremoni och sedan 2018 det även en av Sveriges allmänna flaggdagar.

Vårt land har många veteraner som genom sin tjänstgöring bidragit till andra människors säkerhet, ofta under svåra och riskfyllda omständigheter. De kommer från Försvarmakten, Polisen, Kriminalvården, Domstolsverket, Åklagarmyndigheten, Folke Bernadotteakademin, Tullverket och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap för att nämna några.

Vi uppskattar att du är här och ger dem den erkänsla de så väl förtjänar.

Under årets högtidlighållande genomför Försvarmakten ett särskilt uppmärksammande av de veteraner som tjänstgjorde på UNEF II i Egypten/Sinai under åren 1973–1979.

Röda korset uppmärksammar på motsvarande sätt insatsen med fältsjukhus i Korea under åren 1950–1954.

Utställningsområde

PROGRAM

08.00	Flaggorna hissas		
09.00–17.00	Myndigheter och ideella organisationer visar upp sina verksamheter ur ett veteran- och anhörigperspektiv		
11.00–11.30	Nordic Veteran Tour – Motorcyklar		
12.00	Tullverket förevisar hundsök		
12.30	Fallskärmshopp från helikopter med representant från idrottsföreningen för sårade/skadade veteraner (Idrottsveteranerna)		
12.45	Veteranparaden anländer till utställningsområdet		
12.50	Tal av generalmajor Klas Eksell		
13.00	Överflygning av HKP 16		
13.15	Tullverket förevisar hundsök		
13.45	Fallskärmshopp från helikopter med representant från idrottsföreningen för sårade/skadade veteraner (Idrottsveteranerna)		
14.15–15.45	Veterandagsceremoni vid monumentet Restare		
15.50	Defilering vid monumentet Restare		
16.00–18.00	Middag och samkväm i mässtället för föranmälda gäster		
17.00	Utdelning av priset för "Årets veteran"		
18.00–20.00	Fortsatt samkväm i mässtället. Fältartister underhåller		
21.00	Flaggorna halas ned		

Foto: Wilhelm Guldbrand

Nationalsången

Text: Richard Dybeck 1844

Musik: Folkvisa från Västmanland och Jämtland

Du gamla, Du fria, Du fjällhöga nord,
Du tysta, Du glädjerika sköna!

Jag hälsar Dig, vänaste land uppå jord,
Din sol, Din himmel, Dina ängder gröna.
Din sol, Din himmel, Dina ängder gröna.

Du tronar på minnen från fornstora dar,
då ärat Ditt namn flög över jorden.

Jag vet att Du är och Du blir vad du var.
Ja, jag vill leva jag vill dö i Norden.
Ja, jag vill leva jag vill dö i Norden.

Ceremoni

PROGRAM

- 14.15 Platserna vid monumentet och åskådarläktaren intagna
- 14.30 Ceremonin inleds
Överflygning av JAS 39 Gripen i ”missing-man-formation”
Parad för fanan
Uniformerad personal hälsar fanan med honnör
Tal av talmannen Andreas Norlén
Tal av statsminister Stefan Löfven
Arméns musikkår framför ”Bred din vida vingar”
Kransnedläggning
Korum med fältprost Sten Elmberg
Mössa tas av under korumet
Arméns musikkår och Adolf Fredriks flickkör framför
”Veteranhymnen”
Tal av överbefälhavare Micael Bydén
Utdelning av Försvarsmaktens förtjänstmedaljer
Nationalsången
- Ca 15.45 Ceremonin slut

När ceremonin är avslutad ges besökare möjlighet att defilera förbi monumentet för att lägga ner en blomma eller skänka en tanke. Samling vid den av monumentets trappor som vetter mot Djurgårdsbrunnsviken.

Svenska Röda Korsets fältsjukhus i Pusan – en insats som lever kvar i koreanernas hjärtan – Koreakriget 1950–53

Den 25 juni 1950 marscherade nordkoreanska styrkor över 38:e breddgraden och in i Sydkorea. FN:s generalsekreterare Trygve Lie vädjade då om hjälp från medlemsstaterna. En USA-ledd, internationell militär styrka under FN-flagg mobiliserades snabbt till sydkoreanernas stöd.

Sveriges regering menade att vår neutralitet hindrade oss att bidra med väpnad trupp. Istället erbjöds medicinskt understöd i form av ett fältsjukhus. Svenska Röda Korset fick i uppdrag att organisera insatsen på statens bekostnad och med stöd av militära myndigheter.

Två månader efter krigsutbrottet var första svenskarna på väg

I juli gick Henrik Beer, generalsekreterare för Röda Korset, ut med ett upprop i Sveriges Radio där han uppmanade svenska män och kvinnor – med de kunskaper och mod som krävdes – att anmäla sig för tjänst i Fjärran Östern. Två månader efter krigsutbrottet var en styrka på ca 170 personer, varav 34 kvinnor, redo att ge sig av. I kontingenten ingick läkare, sjuksköterskor, operationsbiträden, sjukvårdare, apotekare, röntgentekniker, köksföreståndare, bilförare, skrivbiträden och annan administrativ personal.

Vid en kort ceremoni på Bromma önskade Svenska Röda korsets ordförande Emil Sandström sjukhusets personal lycka till. Resan gick med flyg till New York där personalen skulle få nödvändig militär utbildning och personlig utrustning, och sedan vidare till San Francisco. Färden över Stilla havet skedde med ett amerikanskt trupptransportfartyg via Japan.

Den 23 september 1950 landsteg svenskarna i Korea. Krigets frontlinje befann sig då endast 4 mil från staden Pusan i sydöstra Korea. Den 25 september anlände de första patienterna.

25 000 patienter från 19 länder fick vård

Sjukhuset, som var underställt den amerikanska 8:e armén, hade till en början 200 platser, som senare utökades till 450. Inledningsvis vårdade man enbart soldater från FN-styrkorna och Sydkorea, men med efter en tid också nordkoreanska och kinesiska krigsfångar. 1951 fick man tillåtelse att ta emot civila olycksfall. Totalt tog sjukhuset under krigsåren emot 25 000 patienter från 19 länder.

Kriget orsakade oerhört mänskligt lidande på båda sidor. Bomber och napalm skadade och dödade både soldater och civila. Krigsfångar arkebuserades. Flera miljoner människor dog och tiotusentals familjer splittrades. Överlevande svalt, och tuberkulos och spetälska härjade.

Över 1100 svenskar tjänstgjorde 1950–57

Efter att vapenstilleståndet slutits den 27 juli 1953 övergick sjukhuset till att behandla sjukdomar och skador hos civilbefolkningen och att utbilda lokala läkare och sjuksköterskor. Fler än 1 100 svenskar tjänstgjorde i Korea under 1950–57.

I Sydkorea anordnas varje år en ceremoni dit svenska veteraner och deras anhöriga bjuds in för att motta befolkningens tacksamhet. Insatsen må vara glömd av många, men den lever kvar i koreanernas hjärtan.

Koreasjukhuset

UNEF II – FN:s brandkårsstyrka rycker ut igen 1973

Från avskedsfest till Suez

Lördagen den 6 oktober 1973 anhöll egyptiska och syriska styrkor in i Israel från två håll. Trots att det var under den judiska högtiden Jom Kippur kunde Israel snabbt återta initiativet. I norr vid Golanhöjderna trängde israelerna fram längs Damaskusvägen. I söder hade de genom att gå över Suezkanalen skurit av en egyptisk armé och stod endast 100 kilometer från Kairo. Samtidigt som en vapenvila trädde i kraft den 25 oktober beslutade FN:s säkerhetsråd om en fredsbevarande styrka, den andra United Nations Emergency Force, UNEF II.

Samma dag hade Cypernbataljonen 50C haft avskedsfest efter ett halvårs insats. På natten väcktes bataljonschefen, överstelöjtnant Lennart Önfelt, av telefon från Sverige. Ordern var att förbereda för insats i Egypten. Sammanlagt 184 man skrev frivilligt på om förlängning till UNEF II. Redan på kvällen strax före midnatt den 26 oktober landade en förtrupp om 16 svenskar i Kairo. På morgonen efter följde huvudstyrkan. Den svenska kontingenten fick ansvar för frontavsnittet vid Ismailiya. I november 1973 avlöstes förtruppen av 52M som organiserats ur beredskapsbataljonen i Sverige.

Buffertzonen – och ny uttryckning

Uppgiften för UNEF II var gruppera mellan de egyptiska och israeliska förbanden och övervaka det successiva tillbakadragandet. I takt med detta förändrades det svenska området. De dagliga uppgifterna var att observera buffertzonen och rapportera överträdelser, överflygningar och skottlossning. Allt skedde inte helt utan incidenter. Bägge sidor gjorde sitt för att tänja på gränserna och pröva FN-soldaterna. En viktig humanitär insats var att ha tillsyn över återföreningen av splittrade familjer, utväxlingen av krigsfångar och överlämnandet av stupade.

Även UNEF II agerade i sin tur snabbinsatsstyrka. Efter Israels invasion av Libanon den 14 mars 1978 avdelades ett förstärkt kompani ur 68M som förtrupp för missionen UNIFIL. Ett 40-tal fordon rullade tio dagar senare iväg norrut från Sinai. Insatsen skedde inte utan förluster. Den 29 mars hamnade en vitmålad svensk terrängbil 903 utanför det minröjda området söder om Khardalabron över Litanifloden. En stridsvagnsmina detonerade, bilen slets sönder och voltade i sluttningen ner mot floden. Fanjunkare Karl-Oskar Johansson från Kiruna slungades ur och omkom.

Israel och Egypten slöt fred i Camp David den 26 mars 1979. Det fick följden att UNEF II officiellt kunde upphöra den 25 september 1979. En svensk avvecklingsstyrka, 74E, roterade hem den 21 april 1980.

UNEF II hade varit en fredsbevarande insats av ett slag som inte längre är vanlig. FN hade att övervaka två länder med två regeringar och två arméer i ett krig. Några gerillaförband, lokala krigsherrar eller milisgrupper existerande inte som komplicerande faktorer.

Foto: Per-Olof Nilsson

Svensk trupp har framgångsrikt arbetat i länder med svåra konflikter för en bättre framtid. Personal som utfört sina uppdrag med extraordinär bravur kan av Överbefälhavaren tilldelas särskilda utmärkelser.

Försvarsmaktens medalj för sårad i strid finns i två valörer. Medalj i guld tilldelas postumt den som stupat i strid, medalj i silver tilldelas den som sårats i strid.

Försvarsmaktens förtjänstmedalj finns i två valörer, medalj i guld och medalj i silver och tilldelas för särskilt modiga och förtjänstfulla insatser. Förtjänstmedaljerna kan också föras med svärd om insatserna utförts under strid eller krigsliknande förhållanden.

Försvarsmaktens förtjänstmedalj i silver, med svärd

Tilldelas:

Löjtnant Gabriel Donati, Stockholm

för att med stort personligt mod och med förtjänstfulla insatser undsatt en utsatt kollega under pågående granateldsbeskjutning mot International Campus i Mogadishu, Somalia 2016-01-01.

”För förtjänstfulla insatser”

Försvarsmaktens förtjänstmedalj i silver, med svärd

Tilldelas:

Sergeant Robin Rönholm, Storuman

för att med stort personligt mod i ett högt tempo och med en hög grad av sinnesnärvaro genomfört förtjänstfulla insatser vid terroristattacken mot FN:s sektorhögkvarter i Timbuktu, Mali 2017-08-14.

Vice korpral Erik Röckner, Arvidsjaur

för sitt förtjänstfulla ledarskap under svåra förhållanden vid terroristattacken mot den internationella campen i Timbuktu, Mali 2018-04-14.

Sergeant Oliver Sjögren, Bålsta

för att med stort personligt mod, beslutsamhet och föregångsmannaskap genomfört förtjänstfulla insatser vid terroristattacken mot FN:s sektorhögkvarter i Timbuktu, Mali 2017-08-14.

”För förtjänstfulla insatser”

Försvarsmaktens förtjänstmedalj i silver, med svärd

Tilldelas:

Major Tobias Lindblom, Boden

för sitt förtjänstfulla ledarskap under svåra förhållanden vid terroristattacken mot den internationella campen i Timbuktu, Mali 2018-04-14.

Löjtnant Anders Pettersson, Boden

för förtjänstfullt agerande under svåra förhållanden genom att ha lett strid och koordinerat stöd med sidordnade förband vid terroristattacken mot den internationella campen, Mali 2018-04-14.

Fanjunkare Per-Olof Eriksson, Boden

för stort personligt mod och förtjänstfullt ledarskap under svåra förhållanden vid terroristattacken mot den internationella campen, Mali 2018-04-14.

”För förtjänstfulla insatser”

Försvarsmaktens förtjänstmedalj i guld

Tilldelas:

Förste sergeant Jonathan Renman, Lycksele

för att med stort personligt mod samt med fara för eget liv kämpat i det iskalla vattnet under trettio minuter i den gemensamma ansträngningen att försöka rädda liv vid bärgningsbandvagnsolyckan i Alån, Boden 2017-03-26.

"För förtjänstfulla insatser"

Försvarsmaktens förtjänstmedalj i silver, med svärd

Tilldelas vid annat tillfälle:

Person i skyddad i befattning

för stort personligt mod och för förtjänstfulla insatser under svåra förhållanden 2015.

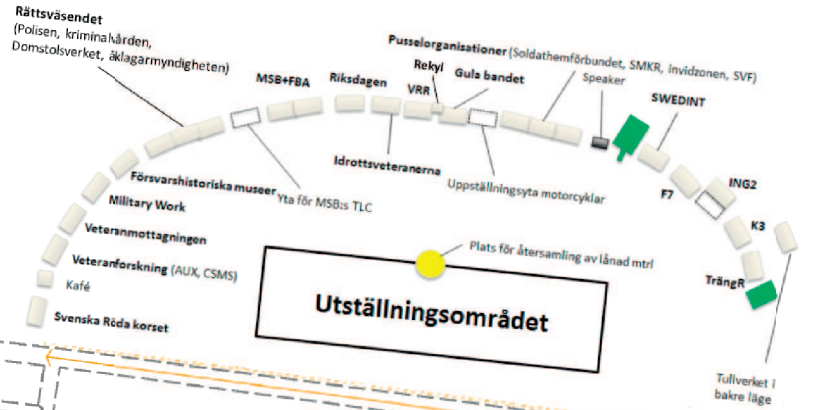
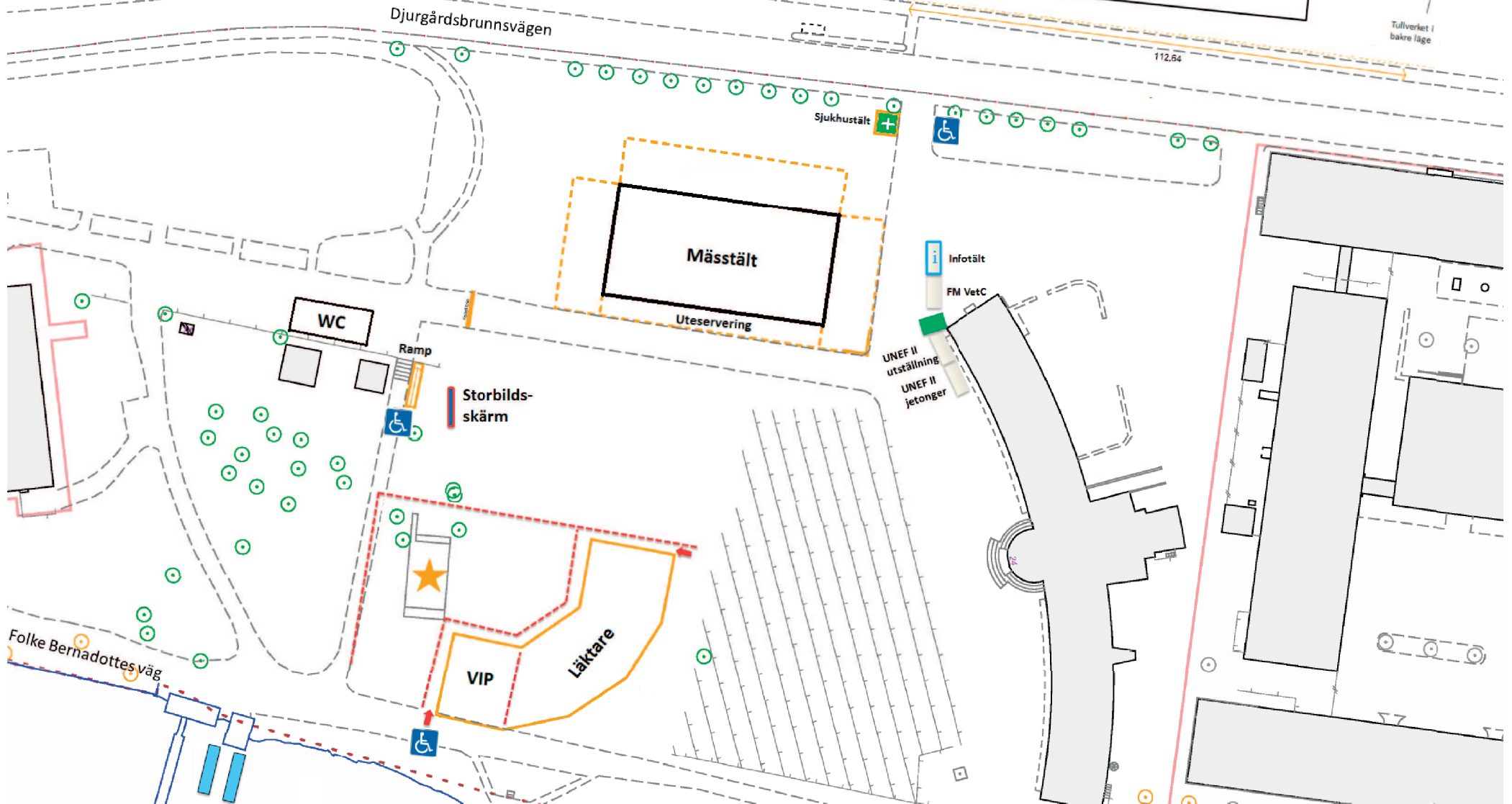

"För förtjänstfulla insatser"

0 100 m

NORRA DJURGÅRDEN 1:1
7

Försvarsmaktens samarbetsorganisationer

Tack till

SJÖHISTORISKA

AUX MILITARY

MILITARY WORK
BEMANNING & REKRITERING

CSMS
Swedish Centre for Studies
of Armed Forces and Society

statens
**Försvarshistoriska
museer**

FÖRSVARSMAKTEN

107 85 Stockholm
www.forsvarsmakten.se